sõjas ja mujal kus paha haisu palju on. Ka on ta neis maades hää pruukida, kus niisugune kliima on, mis terwisele kahju teeb. Meie maal, kus muidugi terwe kliima on, ei ole tast suuremat midagi kasu, waid ta on harjund wiisiks saanud, millest pärast wäga raske on lahkuda. Selle pärast on parem kui noored mehed esiotsa suisutama ei hakkagi, pärast jäeb suu rikkumata ja mõnigi hää kopik kulutamata. — Esite, kui uus asi wälja tuleb, siis on enamaste ikka kõik ta poolt. Kõik kiitsiwad tubaka pruukimist ja üks kirjamees kirjutas sel ajal: „Tubakat tuleb kui kallist rohtu auu sees pidada, ta on niisama kui igapäewane leib tarwiline asi. Kes leiba wihkab, see teeb pattu, kes tubakat wihkab, teeb ka pattu.“ Aga ei kestnud kaua, siis hakkati tubaka põletajaid taga kiusama. See sündis juba 1600 aasta ümber. Inglismaal lõigati tubaka põletajatel koguni nina päest ära. Teiste maades kiusati neid muul wiisil ja nuheldi rängaste. Schweizimaal peeti tubaka põletamist koguni patuks kuuenda käsu wastu ja seletati seda katekismuse tunnis. Niisugused arwamised on nüüd kõik otsa saanud. Patt ei ole tubaka pruukimine mitte, aga muidu asjata ja kasuta pruuk. Ainus kasu on temast igawa aja ärawiitmine.

Joogiwesi mere pääl.

Suur on meri. Merd on enam kui maad. Meri ei ole muud kui suur weekogu. Aga kui laewad merel käiwad ja wett ligi ei wõta, siis surekssiwad kõik laewa rahwas joogi jaoks ära sest mere wett ei wõi juua; ta on kibe-soolane. Nüüd aga tuntakse suurtes meredes niisuguseid kohtasid, kus magedat joogiwett merepõhjast hallika wiisil wälja keeb. Aga enne kui see wesi mere põhjast wee-pinnale jõuab, on ta juba mere soolase weega segatud, nii et teda enam juua ei wõi. Üks Prantsuse ehituse-kunstnik, nimega Dosselli, olla nüüd niisuguse riista teinud, millega wõib sügawast mere põhjast säält kohast, kust just magedat wett wälja keeb, joogiwett kätte saada. Loo-